

Frank Roels

Pierre Moscovici: “Nieuwe belasting multinationals moet voor verkiezingen”

maandag 16 april 2018

Deze blog werd geschreven door een van onze lezers. Wil je zelf ook beginnen bloggen in onze community, ga dan meteen [aan de slag](#).

Pierre Moscovici, de Eurocommissaris bevoegd voor economie, fiscaliteit en douane, was uitgenodigd spreker op de studiedag georganiseerd door het Europees Vakbondsinstituut ETUI, de sociaaldemocratische fractie in het Europees Parlement, en meerdere stichtingen die de belastingontwijking bestuderen en bestrijden (tasc, Foundation for European Progressive Studies (feps), EURODAD <http://eurodad.eu/taxjustice?tab=1> , <http://www.stoptaxdodging.eu/> , Friedrich Ebert Stiftung.

Op de aankondiging en billboard stond prominent: “*Corporations 1% Tax*”, tegenover “*We The People 40% Tax*”.

Het dagvullend programma omvatte twee plenaire zittingen, en tweemaal drie parallele workshops over specifieke thema's. Samen waren er 25 sprekers, en bovendien talrijke interventies van de deelnemers. Hopelijk kan de lezer het programma nog online raadplegen: http://www.feps-europe.eu/en/news/1029_for-a-fair-modern-efficient-corporate-taxation-in-europe

Zowel Moscovici als Europarlementariër en rapporteur Paul Tang (NL, PvdA) zeggen dat de tijd rijp is, en maken zich sterk dat twee nieuwe regels worden goedgekeurd nog voor de verkiezingen voor het Europees Parlement in 2019. Ofschoon Europese fiscale regelgeving unanimititeit vereist van 28 regeringen (27 zonder de Britten), wordt gerekend op de procedure van “enhanced cooperation” van een voldoende aantal regeringen, indien nodig. Die laat toe regelgeving toe te passen zonder unanimititeit, in de landen die wèl akkoord gaan. Deze procedure vormt op termijn een psychologische bedreiging voor de “achterblijvers”. Vermits Frankrijk en Duitsland al volop aan de kar trekken, zou bijvoorbeeld Luxemburg zich niet verzetten, ofschoon dat landje een voorbeeld is van belastingparadijs, met extreem lage aanslagvoeten voor multinationals.

De VRT meldde dat BE, bij monde van Van Overtveldt, akkoord gaat met *het doel* van de maatregel gestemd door het Europees parlement, om multinationals per land te belasten. Maar de N-VA stemde wel tegen (<https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2018/03/15/europees-parlement-wil-een-belastingstelsel-voor-alle-bedrijven->). <http://www.paultang.nl/winsten-belasten-daar-waar-ze-gemaakt-worden-zegt-ep>

De twee nieuwe fiscale maatregelen zijn 3% omzetbelasting op internetbedrijven, en de CCCBT, de gemeenschappelijke belastingbasis voor bedrijven.

3 procent op grote internetbedrijven

3 procent aanslag op de omzet (dus niet de winst) van grote internetbedrijven (“les numériques” in het Frans) ligt sedert 21 maart ter tafel bij de nationale ministers van financiën. Ze viseert o.m. de vier groten: Google (Alphabet), Amazon, Facebook, en Apple (GAFA). In de plaats van de fysieke aanwezigheid van het bedrijf (zoals een fabriek of administratie) zal de fiscus kijken naar de locatie van de gebruikers (“digitale aanwezigheid”), die zich in zowat alle landen bevinden. Het is dus een nieuw concept, dat de eindeloze discussie omzeilt hoeveel winst per land een internetbedrijf maakt, alsook het doorsluizen van winst naar een belastingvrije plek.

De omzet of inkomsten worden berekend uit de verkoop van advertenties, de verkoop van gebruikersgegevens (account houders), en van digitale platformen waar handel wordt gedreven. De taks zal geïnd worden door de nationale staten.

Nu betalen internetbedrijven gemiddeld 9% op hun winsten, in vergelijking met gemiddeld 23% door de traditionele bedrijven.

Moscovici benadrukt dat dit directief tijdelijk is (“temporaire”, “provisoire”, “interim”; een overgangsmaatregel zegt Paul Tang)). Dat zet de deur open voor strengere maatregelen, zoals de opname in een bredere Europese wet over de CCCBT. Hij zegt dat er ook steun is vanuit de bedrijfswereld, omdat de grote Amerikaanse multinationals klanten wegkopen van kleinere (Europese) bedrijven: Amazon en Bol.com tegen de kleine boekwinkel, Booking.com tegen de hoteliers, enz. https://twitter.com/PvdA_EK/status/983700297909506048/video/1 Moscovici zegt dat hij vooraf veel raadplegingen heeft gehouden, ook van het grote publiek (wat niet in onze massamedia is gekomen!).

Moscovici prijst de klokkenluiders en de middenveldorganisaties (“la société civile”) die de massale belastingontwijking hebben bekendgemaakt. Hij herinnert eraan dat de samenleving publieke financiën nodig heeft, en dat de ontwijking de burgers penaliseert. Maar “de oorlog tegen de profiteurs”, zegt hij tot besluit, wordt niet gewonnen “binnenskamers, maar door u allen, in uw

kiesarrondissementen, op de universiteiten”.

Jan Willem Goudriaan van de Europese Vakbond van de Openbare Diensten zal later de dag Hervé Falciani prijzen, die in Spanje werd aangehouden, uitlevering aan Zwitserland en jaren gevangenisstraf riskeert wegens schending van het bankgeheim (ofschoon in 2013 een rechter al oordeelde tegen uitlevering <https://www.tijd.be/nieuws/archief/Klokkenluider-Swissleaks-riskeert-uitlevering/9999348>).

Prof. Prem Sikka van de universiteiten van Sheffield en Essex, zegt dat taksontwijking op de universiteiten wordt aangeleerd, en dat de woordenschat van de leerboeken in zichzelf al keuzen in zich draagt: “ontwijking” (in de plaats van ontduiking); arbeidskost (in de plaats van beloning); dividend als een prijs (in plaats van verlies voor het personeel).

Alle details over het voorstel van de EC worden leesbaar en geïllustreerd uitgelegd, met o.m. een filmpje: https://www.youtube.com/watch?v=5Xo1ff_qtbg&feature=youtu.be https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/factsheet_digital_taxation_21032018_en.pdf
https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/fair-taxation-digital-economy_en

Cijfers fB, Google, Amazon, Bookin.com

Europarlementariër Paul Tang (<http://www.paultang.nl>) en medewerker Henri Bussink hebben in meerdere artikels geschat hoeveel minder belastingen internetbedrijven betalen.

De klanten, en vandaar de inkomsten, bevinden zich in talrijke landen. Maar het bedrijf vestigt zijn kantoor in de lidstaat met de laagste aanslagvoet (Ierland of Luxemburg). Daar geeft het de meeste winsten aan, en betaalt er dus (lage) belastingen, en in andere landen zeer weinig of geen. De grafiekjes tonen de enorme mismatch tussen het aantal miljoenen gebruikers per land (zoals aantal accounts van fB), en anderzijds welke inkomsten in elk land worden aangegeven.

De belastingen betaald aan de EU landen zijn minder dan 1 procent van de inkomsten, tegenover wereldwijd ongeveer 5% (door Google), en ongeveer 15 procent door fB (hoofdzakelijk betaald in de VS).

Tang en Bussink passen dan drie methodes toe om de belastingen te berekenen waarop elke Europese lidstaat recht zou hebben indien de inkomsten van fB en Alphabet (Google) zouden verdeeld worden volgens het aantal gebruikers (2013-2015). België liep zo 133 miljoen overheidsinkomsten mis, Frankrijk 741 miljoen, Italië 549 miljoen, enz. Een totaal van 5,4 miljard over de 28 EU lidstaten wordt berekend als verlies aan inkomsten (op basis van de winstmarge wereldwijd van beide bedrijven) (volledig document: [3 of 8](http://www.paultang.nl/wp-content/uploads/2018/03/EU-Tax-</p></div><div data-bbox=)

[Revenue-Loss-from-Google-and-Facebook.pdf](#)).

Google heeft met het UK in 2015 een onderhandse regeling getroffen over een tekort aan belasting en 130 miljoen betaald. Voor de regeling met Italië betaalde het 306 miljoen, in 2017. Maar dit is, zegt Tang, *plakwerk* in plaats van een Europese gecoördineerde benadering die voor alle landen en bedrijven moet gelden.

Google kreeg ook een Europese boete van 2,4 miljard euro, wegens misbruik van zijn dominantie in het zoeken naar shopping. Dat leidde het Europees parlement ertoe te pleiten voor het in stukken breken van Google (Bloomberg, 23 apr).

Amazon genoot van een speciale fiscale afspraak met het Groothertogdom Luxemburg: de winst werd doorgestort als dividend aan een zuster vennootschap en dat was belastingvrij. Maar toen de Europese Commissie hierover een onderzoek opende, is Amazon begonnen in het UK en Duitsland belastingen te betalen. Echter, Tang en Bussink schrijven dat de winst die Amazon aangaf (2013-2015) verdacht laag is; het bedrijf zou zelfs verlies geleden hebben in 2014...

Booking.com betaalt zowat 16% belasting op zijn winst die gedeclareerd wordt in Nederland, en niets in alle andere landen waar de klanten zitten. Tang schat dat zo 715 miljoen belastingen verloren gingen voor de Europese landen (periode 2012-2016) <http://www.paultang.nl/booking-houdt-715-miljoen-winstbelasting-in-zijn-zak>). Frankrijk is in 2015 een rechtszaak begonnen tegen Booking.com en eist 356 miljoen belastingen op.

Het voorstel van Paul De Grauwe

Paul Tang bespreekt ook het voorstel van Paul De Grauwe, die Facebook wil belasten aan 10 dollar per gebruiker door de helft van de advertentie opbrengsten te delen door het aantal fB gebruikers. Tang vindt dit te laag, omdat fB meer dan 9 miljard inkomsten had in 2016 en 252 miljoen gebruikers, dus is 20 dollar logischer.

Apple

Apple kreeg van de Europese Commissie (Margrethe Vestager) reeds een boete te betalen van 13 miljard eur, plus 6 miljard aan intresten, wegens “illegale overheidssteun”. De effectieve belasting betaald door Apple Sales International is 0,005 % van de winst, in 2014, vond de Amerikaanse Senaat en de EC, en het cijfer daalde van 0,78% sedert 2004. Daarentegen stort Apple wel taks in de VS; maar dus ongeveer niets in andere landen, waar het natuurlijk wel enorme winsten maakt. Sedert 2013 is de EC begonnen met de fiscale constructies uit te pluizen, ook nog van Fiat, Starbucks,

Amazon, McDonalds, IKEA ...

Het Amerikaans ministerie van Financiën heeft juridische kritiek hierop, vanwege het “retroactieve” karakter van de boete; en de schending van rechtszekerheid (het principe van rechtszekerheid wordt ook door Johan van Overtveldt ingeroepen om geen 800 miljoen belasting op te eisen van 35 multinationals die eerst door Belgische “excess profit rulings” waren vrijgesteld). Maar in fiscale zaken is retroactiviteit frequent, schrijft Jim Stewart in zijn hoofdstuk “Apple Tax Case” (in: David Jacobson, ed., “Upsetting the Apple Cart. Tax-based industrial policy in Ireland and Europe”).

Ook de Ierse regering maakte veel juridische onkosten om Apple te verdedigen tegen de EC.

De complexiteit van de trucen van Apple en Ierland om zoveel belastingen te omzeilen samengevat: Apple heeft 5 zusterbedrijven; de ene betaalt aan de andere een hoge prijs voor het “intellectuele eigendom” van Apple; een andere leent geld aan een zuster waarvoor belastingaftrekbare intresten worden betaald. Sommige subsidiaries zijn gevestigd in Ierland, andere in Jersey (Brits belastingparadijs). Over de precieze locatie handelen lange discussies tussen de EC, Apple en Ierland. Stewart heeft het hele dossier uitgepluisd. Het gros van de winsten van Apple wordt geïnd door een “head office” zonder personeel en zonder bureel waarvan de EC zegt dat het nergens gevestigd is, of “stateless”, en dus belastingvrij. Wel zit Apple daardoor met een berg cash van 235 miljard dollar, die zullen belast worden wanneer ze naar de VS zouden worden overgebracht. Trump heeft daarvoor nu een gunstiger regime uitgewerkt.

Bekend aan journalisten is het extreem geheimhoudingsbeleid van Apple. In 2017 heeft het 29 medewerkers ontslagen wegens indiscreties. Van hen werden er 19 aangehouden nadat Apple klacht neerlegde wegens strafbare schending van bedrijfsgeheimen <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-04-13/apple-warns-employees-to-stop-leaking-information-to-media> . Door de maatregelen van Apple zullen deze mensen moeilijk elders nog werk vinden, schrijft Bloomberg.

CCCTB of gemeenschappelijke geconsolideerde belastingsgrondslag

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/common-consolidated-corporate-tax-base-ccctb_en

Het Europees Parlement stelde hierover al eerder een rapport op. Dezelfde wetgeving zou gelden voor alle bedrijven in alle EU landen, met slechts één aangifte; het principe is dat vennootschapsbelasting wordt betaald in de landen waar de verkoop of economische activiteit plaatsvindt. Verliezen in één lidstaat mogen afgetrokken worden van de winst elders.

De aanslagvoet (%) zou wel niet gemeenschappelijk zijn: die blijft de bevoegdheid van de staten. De competitie tussen landen zou dus blijven bestaan. De kans op één aanslagvoet in heel Europa lijkt vandaag vèr weg, of het zou een minimum tarief kunnen zijn. CD&V-europarlementslid Tom Vandenkendelaere heeft in 2016 een Europees minimumtarief van 15% voorgesteld. De groene fractie in het EP diende een voorstel in, dat echter verworpen werd door de liberalen en de christelijke volkspartij EVP: <http://www.philippelamberts.eu/devinez-qui-sont-les-grands-gagnants-de-la-crise-financiere/> <http://www.philippelamberts.eu/category/priorites/justice-fiscale/>

Invoering van CCCTB vereist dat men een akkoord bereikt over objectieve en juridisch onweerlegbare criteria over de relatieve bijdrage (gewicht) van een bedrijf in elke lidstaat; daarop wordt dan de herverdeling van de te innen belasting gesteund. Criteria ter discussie zijn: de bezittingen in het land (assets); het aantal klanten; het aantal personeelsleden, en het moeilijkst: de inkomsten of winsten per land. Alleen volledige transparantie door de bedrijven zelf zou toelaten het kluwen te ontrafelen, maar de kiezers, consumenten en werknemers zullen de laatste zijn voor wie bedrijven alle cijfers toegankelijk maken.

In deze toekomstige wetgeving zal ook de Anti-Avoidance Directive reeds goedgekeurd in juni 2016 worden opgenomen (zie nog hieronder).

Twee aspecten komen de Europese initiatieven compliceren. Er is de nieuwe wet-Trump die de aanslagvoet in de VS verlaagt van 35 naar 21%, en in de OESO de discussie blokkeert over een mondiale faire taks.

Anderzijds wezen verschillende sprekers op de nog onbekende “spill-over” effecten van Europese maatregelen in de ontwikkelingslanden. Deze laatste halen nl. gemiddeld 16% overheidsinkomsten uit vennootschapsbelasting, dat is relatief veel meer dan gemiddeld 9% in de rijke landen, en in sommige maar 4% (Duitsland,...). Zal de derde wereld geen inkomsten verliezen wanneer Europa de multinationals meer belast? Reeds nu hebben de regeringen daar minimale taksen opgelegd aan multinationals die zelf grof geld verdienen; dat verklaart, zegt Tove Ryding van EURODAD, dat ondanks decennia ontwikkelingshulp, die landen arm blijven. Dit 3^e wereld aspect vereist nog aandacht en studie.

Meerdere sprekers wezen op de cruciale maar nefaste *rol van de consultancy firma's* wier advocaten steeds nieuwe ingewikkelde en geheime constructies opzetten voor elke multinational om zo weinig mogelijk taks te betalen. Goudriaan van de EU Federation of Public Services Unions, zegt dat de licentie van deze bureau's zou moeten ingetrokken worden. Tove Ryding noemt het ongelofelijk dat regeringen betalende opdrachten geven aan dergelijke accountancy firma's, terwijl juist zij zorgen voor miljarden verliezen aan belastingsgeld. De EC heeft in 2017 meer transparantie regels ingevoerd voor deze “go-betweens”, maar die transparantie geldt niet voor het publiek, de kiezers,

alleen voor belastingsambtenaren (<http://eurodad.eu/tax-intermediaries-commission-proposals>).

Goudriaan wijst erop dat 50.000-60.000 belastingsambtenaren geschrapt zijn in de Europese landen, alsof de regeringen zelf de inning willen saboteren (het ABVV spreekt voor België van een verlies van fiscale 8.728 ambtenaren op 10 jaar).

Reeds beslist directief, in voege 1/1/2019

Niet vergeten dat op voorstel van de Europese Commissie, de Europese Raad van ministers (van Financiën) reeds in 2016 een “*Anti Tax Avoidance Directive*” goedkeurde die op 1 jan. 2019 in voege treedt – tenminste indien de regeringen ze hebben omgezet in nationale wetgeving.

https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/company-tax/anti-tax-avoidance-package/anti-tax-avoidance-directive_en

Onze eigen regering-Michel-Van Overtveldt rekent hierdoor al op 1,2 miljard méér-inkomsten om de verlaging van de Belgische vennootschapsbelasting te kunnen financieren: <https://www.apache.be/gastbijdragen/2017/08/02/lagere-vennootschapsbelasting-leidt-niet-tot-meer-jobs/>

Margrethe Vestager

Er wordt dus groeiende druk uitgeoefend op de multinationals en de sweetheart deals die ze krijgen in vele landen (zoals door de Belgische rulings). Eurocommissaris Margrethe Vestager past de bestaande Europese verdragen toe die oneerlijke bevoordeling van één bedrijf strafbaar maakt, ook “staatssteun” genoemd (denk aan de 800 miljoen die de Belgische staat nog moet opeisen). Ofschoon Vestager uit een Deense liberale partij komt, is zij naar de Commissie gestuurd door de sociaal-democratische premier Helle Thorning-Schmidt.

Multinationals liggen dus onder vuur van twee kanten: enerzijds Margrethe Vestager, en anderzijds de coalitie van Pierre Moscovici, de S&D en Groenen in het EU parlement, en de vakbonden.

Inderdaad is de tijd rijp voor wetgeving die van multinationals een meer faire bijdrage eist voor de ontelbare maatschappelijke problemen waarvoor nu “geen geld is”.

Oproepen van het ABVV: <http://www.abvv.be/-/rechtvaardige-fiscaliteit-nu-doe-mee-aan-acties-in-jouw-buu-2?> <http://www.abvv.be/documents/20182/274591/fiscaliteit+december2/3350b187-8bed-4e84-8816-2599acc1a7af>

Vervolg:

Bijlages

- [/docs/2018/04/20/affiche-9-apr-18.docx](#)